

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: landesbibliothek(at)ooe.gv.at

Telephone: +43(732) 7720-53100

De Præceptis pro cerebri & singulorum membrorum torporibus confortatione

Sitzsam laß dein hiez vorgehe.

In h[uius] textu autor ponit sex docum[en]ta quib[us] cerebri confortat: et s[ic]t[ur] singula corporis m[em]bra. Primum est, postq[ua]m homo de mane surrexerit debet lauare oculos in aqua frigida. Mundari em[en] debet vt ab eis remoueat immundicie palpebris adherentes et circa oculos existentes: ne ab ipsis oculi corrodant. Et istud s[er]uatur in tractat[ibus] de rem[edi]o creatiõe cõseruatiõis sanitatis oculi, et rememoratiõe eor[um] que nocent ipsi videntur. Et eis aut[em] que abstergunt oculu[m] et acuiu[m] ip[s]um est submergi in aqua clara et aperire oculos in ea. Et idẽ vult trac. 4. ca. de cura debilitatis v[is]us dicens Et ingredi aqua[m] clara[m] viridẽ: et submergi in ea et aperire ambos oculos in ea: sed quantitate qua possibile est: est ex eis que seruat[ur] sanitate oculi et cõseruat[ur] ip[s]um et pprie in iuuenire. Causa aut[em] quare oculi magis debent lauari in aqua frigida q[ua]m calida est: q[uo]d vniuerso d[omi]n[us] cõseruat[ur] suo sicut vt dicit Aul. 1. l. c. 1. Et ideo vult Sa. i. tex. cano. illo. Caldiora calidiorib[us] indiget adiuuatiõis. frigidiora frigidioribus sed sic est. speculi sunt frigide nature: q[ui] potius debent lauari aqua frigida q[ua]m calida. Scdm est q[uo]d homo debet lauare manus que sunt instrum[en]ta quib[us] mundant organa per que exiit superfluitates cerebri. vt sunt aures. oculi. nares. Et q[uo]d hoc manus debet esse mude. Plus t[ame]n debet lauari in aqua frigida q[ua]m in aqua calida, q[uo]d lotio manuu[m] in aqua calida generat vermes in ventre. Et hoc specialiter dummodo manus in aqua calida lauauerit post sumptione[m] cibi. vt innuit Aul. 16. i. trac. 5. c. 1. vbi agit de vermium in v[en]tre genitis. Et nõ est. q[uo]d per lotionẽ manuu[m] in aqua calida post sumptione[m] cibi trahit calor naturalis q[ui] cõplet digestio in stomacho ad extra. quare imperfecta fit digestio: que potissima causa est vermium. Tertiu[m] est. q[uo]d postq[ua]m homo surrexerit a somno debet paulatim incedere sine se mouere. Cuius causa est vt sup[er]fluitates p[er] t[em]p[us] et sede digestio[n]u[m] q[ue] sunt feces et vrina descendat et sp[er]ant faciliõs euacuatiõis. Quartu[m] est. q[uo]d postq[ua]m homo surrexit a somno debet excidere manus et pedes et alia membra. Cui[us] causa est. vt trahant vitales sp[irit]us ad m[em]bra ext[er]iora. et per h[uius] subtiliant sp[irit]us cerebri. Quintu[m] est q[uo]d debet crines pectore. Cuius causa est. vt aperiant por[us] per hoc caput[em] et exeat vapores cerebri derelicti post somnu[m] et subtilient[ur] ei[us] sp[irit]us. Unde v[is]us pectinis multu[m] cõfert v[is]ui et marie sensibus. p[ro]dest. Unde dicit Aul. 3. i. trac. 4. c. de cura debilitat[is] v[is]us. Admonstratio pectinis super caput inuatiua est: et cõfert pprie sensibus. quare oportet q[uo]d admittet[ur] o[mn]i die multoties q[ua]nt[um] attrahit vapores ad superiora et mouet eos a p[ar]te oculi. Septu[m] est q[uo]d homo debet m[un]dare et fricare dentes. Cui[us] causa est q[uo]d immundities dentiu[m] est causa fetoris anhelit[us]. Sicut a dentib[us] immundis sp[irit]us immundi eleuant[ur] ad cerebru[m] ip[s]um perturbates. Preterea. cõm[un]is limositar[um] dentiu[m] cu[m] ip[s]o cibo ad stomachu[m] missa est causa corruptiõis cibi in stomacho. Dico aut[em] cõseruatiõis sanitatẽ dentiu[m] et bonitatẽ odoris eor[um] t[em]p[us] Aul. 7. l. c. de cõseruatiõe dentiu[m] sub his verbis. Et ex eo q[ui] cõseruat[ur] sanitatẽ dentiu[m] est vt colluat os in m[en]se bis cu[m] vino i[n] q[ui] decocta est radix ritinalli. Est em[en] p[ro]ueniens ad vltimu[m] in faciedo bonu[m] odorẽ: et nõ aduenit faciem illud dolor dentiu[m]. Alter[us] aut[em] in vltio versu subdit aliqua p[re]cepta generalia. Primum est q[uo]d homo lot[us] stupha vel balneo debet se tenere calidu[m]. q[uo]d t[un]c pon[unt] sunt ap[er]ti. Et sic defacili frigus pesset substrare: et magna nocum[en]ta co[m]pon[unt] inferre. Aliud est q[uo]d postq[ua]m homo fumpserit cibũ debet modicũ stare vt cibus perfecte descendat ad fundũ stomachi in q[ui] cõplet digestio: deinde lente ambulet et non forrur. ne p[ro]pter motu[m] forte calor trahat ad p[ar]tes ext[er]iores. et per hoc impediatur cibi digestio. Aliud est q[uo]d homo frigidus debet cauere ne subito se calefaciat. sed paulatim Quasiões em[en] susbire naturã ledunt. Omnia em[en] extra naturã molesta sunt. vt dicit Sa. in com[un]i mento illius canonis Scdm multũ et repente.

Ann. 3. h[uius] trac. 4. ca. 1.

Quædam
Sunt etiam
in v[er]bo

Est un[us] al[ter]us
top[us] de
aquam
domin[us] m[un]dant
sunt instrum[en]ta
quib[us] mundant
organam
per que exiit
superfluitates
cerebri
vt sunt aures
oculi nares
Et q[uo]d hoc
manus debet
esse mude
Plus t[ame]n
debet lauari
in aqua frigida
q[ua]m in aqua
calida q[uo]d
lotio manuu[m]
in aqua calida
generat vermes
in ventre
Et hoc
specialiter
dummodo
manus in aqua
calida lauauerit
post sumptione[m]
cibi vt innuit
Aul. 16. i. trac.
5. c. 1. vbi agit
de vermium
in v[en]tre
genitis

Imp[er]fecta
Digestio
que potissima
causa est
vermium
Tertiu[m] est
q[uo]d postq[ua]m
homo surrexit
a somno debet
paulatim
incedere sine
se mouere
Cuius causa
est vt
superfluitates
per t[em]p[us]
et sede
digestio[n]u[m]
que sunt feces
et vrina
descendant
et sp[er]ant
faciliõs
euacuatiõis
Quartu[m] est
q[uo]d postq[ua]m
homo surrexit
a somno debet
excidere
manus
et pedes
et alia membra
Cui[us] causa
est vt
trahant vitales
sp[irit]us ad
m[em]bra
ext[er]iora
et per h[uius]
subtiliant
sp[irit]us
cerebri
Quintu[m] est
q[uo]d debet
crines
pectore
Cuius causa
est vt
aperiant
por[us]
per hoc
caput[em]
et exeat
vapores
cerebri
derelicti
post
somnu[m]
et subtilient[ur]
ei[us] sp[irit]us
Unde v[is]us
pectinis
multu[m]
cõfert
v[is]ui
et marie
sensibus
p[ro]dest
Unde dicit
Aul. 3. i. trac.
4. c. de cura
debilitat[is]
v[is]us
Admonstratio
pectinis
super caput
inuatiua
est et cõfert
pprie
sensibus
quare
oportet
q[uo]d
admittet[ur]
o[mn]i die
multoties
q[ua]nt[um]
attrahit
vapores
ad
superiora
et mouet
eos
a
p[ar]te
oculi
Septu[m] est
q[uo]d
homo
debet
m[un]dare
et fricare
dentes
Cui[us] causa
est
q[uo]d
immundities
dentiu[m]
est causa
fetoris
anhelit[us]
Sicut a
dentib[us]
immundis
sp[irit]us
immundi
eleuant[ur]
ad
cerebru[m]
ip[s]um
perturbates
Preterea
cõm[un]is
limositar[um]
dentiu[m]
cu[m] ip[s]o
cibo
ad
stomachu[m]
missa
est
causa
corruptiõis
cibi
in
stomacho
Dico
aut[em]
cõseruatiõis
sanitatẽ
dentiu[m]
et
bonitatẽ
odoris
eor[um]
t[em]p[us]
Aul. 7. l. c.
de
cõseruatiõe
dentiu[m]
sub
his
verbis
Et
ex
eo
q[ui]
cõseruat[ur]
sanitatẽ
dentiu[m]
est
vt
colluat
os
in
m[en]se
bis
cu[m]
vino
i[n]
q[ui]
decocta
est
radix
ritinalli
Est
em[en]
p[ro]ueniens
ad
vltimu[m]
in
faciedo
bonu[m]
odorẽ
et
nõ
aduenit
faciem
illud
dolor
dentiu[m]
Alter[us]
aut[em]
in
vltio
versu
subdit
aliqua
p[re]cepta
generalia
Primum
est
q[uo]d
homo
lot[us]
stupha
vel
balneo
debet
se
tenere
calidu[m]
q[uo]d
t[un]c
pon[unt]
sunt
ap[er]ti
Et
sic
defacili
frigus
pesset
substrare
et
magna
nocum[en]ta
co[m]pon[unt]
inferre
Aliud
est
q[uo]d
postq[ua]m
homo
fumpserit
cibũ
debet
modicũ
stare
vt
cibus
perfecte
descendat
ad
fundũ
stomachi
in
q[ui]
cõplet
digestio
deinde
lente
ambulet
et
non
forrur
ne
p[ro]pter
motu[m]
forte
calor
trahat
ad
p[ar]tes
ext[er]iores
et
per
hoc
impediatur
cibi
digestio
Aliud
est
q[uo]d
homo
frigidus
debet
cauere
ne
subito
se
calefaciat
sed
paulatim
Quasiões
em[en]
susbire
naturã
ledunt
Omnia
em[en]
extra
naturã
molesta
sunt
vt
dicit
Sa. in
com[un]i
mento
illius
canonis
Scdm
multũ
et
repente

immundities
sed ad oculos
de q[uo]d non
de q[uo]d non
de q[uo]d non
de q[uo]d non
de q[uo]d non
de q[uo]d non
de q[uo]d non
de q[uo]d non
de q[uo]d non

Mong[us] tot[us]
frigus da aqua
calida
De cura manuu[m]
organam

frigus p[er]
v[is]us
p[ro]dest
p[ro]dest

Ph. l. trig
ca. 9
reg[is] nõ
p[ro]dest
p[ro]dest
p[ro]dest
p[ro]dest
p[ro]dest
p[ro]dest
p[ro]dest
p[ro]dest
p[ro]dest